

INKERILÄISTEN viesti

2 / 2025

Kansikuva: Sudenmorsiamet-kokoonpano esittää inkeriläistä musiikkia. Lue lehdestä juttu heistä. Kuva Artur Kukov.

Numero 3/2025 ilmestyy viikolla 37. Aineisto toimitukseen 23.8. mennessä.

Numero 4/2025 ilmestyy viikolla 51. Aineisto toimitukseen 29.11. mennessä.

TÄSSÄ NUMEROSSA 2 / 2025

Pääkirjoitus	3
Kesäjuhlakutsu.....	4
Inkeriläisten sivistyssäätiö 60 vuotta.....	5
Sudenmorsiamet esittävät inkeriläisiä lauluja omalla otteellaan	6
Mooses Putron arvoituksen äärellä	8
Muistoja kovia kokeneesta Hilmasta	10
Suomen Inkeri-liitto ry. ennen ja nyt.....	12
Lukijan kirjavinkki	14
Kevätkokouksen päätöksiä	14
Tapahtumakalenteri.....	15

INKERILÄISTEN VIESTI

JULKAISIJA

Suomen Inkeri-liitto ry.
www.inkeriliitto.fi
suomeninkeriliitto@gmail.com
Puheenjohtaja:
Elina Metsälä
elina.m.metsala@gmail.com

TOIMISTO

Lehden tilaukset ja osoitteenmuutokset, jäsenmaksut ja tuotetilaukset.
Osoite: Inkerikoti, Karjalatalo
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
tai p. 045 261 2342 arkisin klo 9.00–15.00

APUA SUKUTUTKIMUKSEEN
sukututkimus@inkeriliitto.fi

PANKKI

Kaikki Suomen Inkeri-liitto ry:lle tulevat maksut: FI51 8000 1200 3063 64.

ILMOITUKSET/€

1/1 sivu 250€
½ sivu 135 €
¼ sivu 85€
Kuolinilmoitukset 17€
Kiitos- yms. ilmoitukset 10€

LEHDEN VUOSITILAUS 2025

40€ EU-maat
45€ muualle

TILAAMINEN

Maksu liiton tilille ja laskun viesti-kohtaan tilaajan nimi ja osoite.

LEHDEN TOIMITUS

Päätösmittaja: Elina Metsälä
Toimitussihteeri:
Riikka Mahlamäki-Kaistinen

TOIMITUKSEN OSOITE

Renkkelintie 28, 40950 Muurame
p. 050 599 6773
inkerinviesti@suomi24.fi

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ

Hallituksen pj. Antti Kokkinen
Haarniskakuja 4 A, 02610 Espoo
antti@tanttioy.com
+358 504860 044

PÄÄASIAMIEN RUOTSISSA

(hoitaa lehden tilaukset)
Viktor Aitman
Linbanev 6, SE-43835 Landvetter
p. +46 (0) 706 792 367
vihtori.aitman@gmail.com
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili
173888-9

PAINOPAIKKA

Picaset Oy, Helsinki

ISSN 1236-9586 (painettu)
ISSN 2670-319X (verkkojulkaisu)

Pääkirjoitus

Elina Metsälä

Kesä saapuu jälleen ja sen myötä myös kesäjuhlat. Tänä vuonna Helsingin Inkeri-seura ry. järjestää kesäjuhlan, jonka teemana on inkerinsuomalaisten kyläjuhlat. Juhlaa vietetään 5.7. Stadin yhteisötilassa Helsingin Oulunkylässä, juna-aseman lähellä. Ohjelmassa on muun muassa lauluja, tansseja, runoutta sekä ulko- ja piirileikkejä. Tarkempi ohjelma julkaistaan myöhemmin. Mainos juhlasta ehtinee tässä lehdessä. Kiitos Helsingin Inkeri-seuralle juhlan järjestämisestä! On hienoa saada kesäjuhla myös tälle vuodelle.

Ennen kevätkokousta kokoonnutunut hallitus pohti sitä, miltä näyttää Suomen Inkeri-liiton tulevaisuus. Mukana oli toiminnan tarkastaja, Antti Kokkinen. Todettiin, että Liiton rakenne rekisteröitynä yhdistyksenä on kovin raskas siihen toimintaan nähden, mitä tällä hetkellä toteutetaan. Pääasiallinen toiminta on Inkeri-iltapäivien järjestämisestä ja Viestin julkaisemisesta neljä kertaa vuodessa, mukaan lukien hallituksen kokoukset ennen kevät- ja syyskokouksia. Sekä yhdistyslainsäädännön että Patentti- ja rekisterihallituksen ohjeiden noudattaminen ja siihen liittyvä byrokratia on työllistävää ja sitoo erilaisiin määräaikoihin ympäri vuoden.

Kaikki Liiton jäsenjärjestöt eivät koe saavansa hyötyä Liittoon kuulumisesta. Jäsenjärjestöt toimivat itsenäisesti ja paikallisesti, palvellen parhaalla tavalla oman alueensa inkeriläisiä ja Inkerin ystäviä. Lisäksi on myös ei-järjestäytyneitä Inkeri-kerhoja, jotka toimivat usein esimerkiksi seurakuntien tiloissa. Kokoontuminen ei siis ole hallintorakenteeseen tai Liittoon sidottua, eikä sen pidäkään olla. Lähivuosina kokoontumisiin Karjalatalon Inkeri-kodissa on tulossa katkos talon mennessä jo pitkään odotettuun peruskorjaukseen.

Tulevaisuuteen suuntautuvan pohdinnan yhteydessä totesimme myös, että Viestin tilaajamäärät vähenevät jatkuvasti eikä uusia tilaajia juuri tule lisää. Kehitys on saman suuntainen kuin Liiton jäsenmäärässäkin. Pohdiskelen Liiton nykytilaa ja tulevaisuutta myös tässä leh-

dessä hyvin lyhyellä historiatarkastuksella höystettynä. Olen kiinnostunut kuulemaan kaikenlaisia ehdotuksia ja ajatuksia Liiton tulevaisuuteen liittyen. Hallitus jatkaa aiheen parissa työskentelyä syksyllä.

Toivotan kaikille lukijoille kaunista kesää!

Elina Metsälä

INKERI-SEURA
HELSINKI

KESÄJUHLAT 2025

**La. 5.7.2025 | Oulunkylän seurahuone
Larin Kyöstin tie 7, Helsinki**

OHJELMA

10.30-	Kesäkahvila auki
11.00	Juhlan avajaiset ja tervehdys
11.15-13.00	Kansanperinnetyöpajat
13.00	Pääjuhla

Juhlat järjestää Helsingin seudun Inkeri-seura. Lisätietoja:
www.facebook.com/inkeriseura | helsingin.inkeriseura@gmail.com

INKERILÄISTEN SIVISTYSSÄÄTIÖ 60 VUOTTA

Teksti: Antti Kokkinen

Tänä vuonna 2025 tulee kuluneeksi 60 vuotta siitä kun Inkeriläisten sivistyssäätiö sr perustettiin. Kaukonäköiset edeltäjämme allekirjoittivat säätiön säädekirjan 29.06.1965. Säätiön tarkoituksena on Inkeri-tietouden kerääminen ja tallettaminen sekä Suomessa asuvien inkeriläisten ja heidän jälkeläistensä toiminnan tukeminen ja kehittäminen.

Koko toimintansa aikana säätiö on antanut avustuksia ja tukea yli 500 000 euroa. Tällä hetkellä säätiön sijoitusalkun arvo on noin 160 000 euroa; säätiö on siten kansallisessa mittakaavassa pieni toimija vaikkakin Inkeri toiminnan kannalta erittäin tärkeä. Säätiön pääoman kerääminen on vaatinut vuosikausien kovan työn. Rahaa on kerätty moneen otteeseen.

Suurin rooli säätiön pääomittamisessa on ollut muutamalla testamenttilahjoituksella. Säätiön sijoitustoiminta on myös ollut tuloksellista; tämä antaa mahdollisuuden noin 15 000 euron vuotuisen toiminnan kustantamiseen koskematta säätiön pääomaan.

Säätiötä johtaa tällä hetkellä kuusijäseninen hallitus. Varsinaista asiamiestä ei ole ja valtaosasta käytännön asioitten hoitoa vastaa säätiön super-tehokas sihteeri.

Säätiön hallituksen osalta sukupolven vaihdosta on onnistuttu tekemän lähes ajoissa; keski-ikä onkin tällä hetkellä alle 70 vuotta (sinänsä harvinaisen tilanne tämän hetken inkeriläistoiminnassa). Säätiön on aikojen saatossa kunnostautunut erityisesti Inkeri-aiheisten

kirjojen kustantajana ja myyjänä. Yksi erityisen iso hanke on ollut pysyvän muistomerkin saaminen Pietarin lähistölle, Levashovon uhrilehtoon, Stalinin vainoissa menehtyneitten, teloitettujen ja kadonneitten inkerinsuomalaisen kunniaksi. Muistomerkki vihittiin 22.10.2004 ja vihkimisen suoritti piispa Aarre Kuukauppi runsaslukuisen inkeriläisjoukon läsnä ollessa.

Nykyään säätiön rooli on yhä enemmän mahdollistaja: yksi esimerkki on SKS ja Kansallisarkiston kanssa toteutettu ”Muistot talteen” - suurhanke. ”Kellon jo kahtatoista lyödessä” saatiin sekä kerätyksi että arkistoon järjestetyksi suuri määrä katoamisuhan alla ollutta Inkeriläisyys-aineistoa.

Kolmivuotinen, keskellä ”Koronaa” toteutettu ja budjetiltaan satoja tuhansia euroja käyttänyt hanke saatiin maaliin mallikkaasti. Hankkeen osana toteutettiin myös Inkeri aiheinen koulutuspaketti koululaisille, joka löytyy Tietävä-sivustolta osoitteesta: <https://tietava.finlit.fi/inkerilaiset/>. Toisessa laidassa säätiön tuki on myös tärkeässä roolissa esimerkiksi mahdollistaessaan bussikuljetuksia kaukaisemmilta paikkakunnilta kesäjuhlapaikkakunnalle.

Säätiön hallitus on käyttänyt paljon aikaa tulevaisuuden miettimiseen. Kuinka Inkeriläisyys pysyy relevanttina myös maailmassa, joissa Inkeriläistaustaisilta puuttuu omakohtainen kokemus Inkeristä? Säätiön hallituksen jäsen Jorma Korkkinen keksi mainion ”Räppiä ja Runoutta” tiivistyksen vaihtoehtona Inkeriläisten kovan kohtalon ja kurjuuden muistelemiselle.

Uutena avauksena säätiö toteutti ja julkaisi moniosaisen Podcast-sarjan Inkeri-teemalla. Jos et ole vielä Podcastiin perehtynyt, käypä kokeilemassa nettiseläimen kautta <https://soundcloud.com/inkerilaiset-podcast>. Podcastit ovat kuunneltavissa myös muun muassa Spotifyn ja Apple podcastin kautta!

Haastattelijana jaksoissa on kokenut toimittaja ja viestinnän ammattilainen, vuonna 1861 maaorjuudesta vapautuneen inkeriläisen Joonas Kekin jälkeläinen, Tero Kekki. Jokaisessa noin 20 minuutin pituisessa jaksossa vieraana on kaksi tutkijaa, taiteilijaa tai inkeriläistaustaista henkilöä keskustelemassa Inkeriin ja inkeriläisyyteen liittyvistä asioista ja aihepiireistä.

Ensimmäisen kauden jaksot käsittelevät Inkerin ja inkeriläisten

historiaa. Toisella kaudella pe-
rehdyttiin kevyempiin aiheisiin:
inkeriläiseen kulttuuriin, runo-
lauluun, ruokaperinteisiin ja yh-
teisöllisyyteen.

Säätiö ja SKS ovat sopineet
Inkeri-aiheisten seminaarien
sarjasta. Ensimmäinen semi-
naari työnimellä ”Monipaik-
kainen Inkeriläisyys” on tarkoi-
tus toteuttaa 2025-10-02 klo
14-1730; kunhan aika, paikka
ja aihe varmistuvat tulee täs-
tä erillinen mainos! Vastaavaa

perenniaali-yhteistyötä ollaan
luomassa myös esittävän taiteen
puolelle; siitä lisää kunhan kuvi-
ot varmistuvat.

Säätiö jakaa vuosittain apura-
hoja. Apurahat myönnetään
vapaamuotoisten hakemuksien
perusteella. Sääntöihin sopivis-
ta hakemuksista on pulaa; hake-
mukset voi toimittaa sähköisesti
anne.tuohimaki@kolumbus.fi
Loppuun säätiön toimintaa ku-
vaamaan ote isoisäni Aapo Ihon
runosta:

*”Miespolven toisen jälkehen tuo
esiin elon rata,
Vain rahtu ikuisuutta on ikä,
vuosisata,
Sen tietäen me huomeneen työn
viirin uljaan viemme,
Ja lapset taas sen siirtävät, kun
päätyy meidän tiemme!”*

Antti Kokkinen

Inkeriläisten sivistyssäätiö sr,
puheenjohtaja

antti@tanttioy.com

SUDENMORSIAMET ESITTÄVÄT INKERILÄISIÄ LAULUJA OMALLA OTTEELLAAN

Teksti: Riikka Mahlamäki-Kaistinen

Inkeriläisen musiikin pariin su-
keltaminen tuntui kuin paluulta
kotiin.

Otos Sudenmorsiamien kuvausses-
siolta Vuosaaresta. Kuvan ottanut
Anitta Iline toteaa, että hänestä ku-
vasta erottuu hyvin se, millaisia Su-
denmorsiamet ovat: rentoja ja iloisia
kavereita, jotka nauttivat yhteisistä
hetkistä.

Sudenmorsianten tarina alkoi
siitä, että keväällä 2024 **Anitta
Iline**, 43, sai esiintymiskutsun
Suomen Inkeri-liiton 90-vuo-
tisjuhlaan. Hänellä oli mieles-
sään eräs kappale, ja hän laittoi
ystävälleen **Leo Ollikaiselle**,
43, viestiä, voisiko tämä säestää
häntä kappaleen esittämisessä.
Ei mennyt pitkää aikaa, kun
kokoontapossa oli Leon lisäksi
myös tämän puoliso **Irma Olli-
kainen**, 48

Kokoontapolle tarvittiin nimi
ensimmäistä julkista esiintymis-
tä varten Inkeriläisten kesäjuh-
lissa kesällä 2024. Koska Irina
oli juuri lukenut **Aino Kallaksen**
teoksen Sudenmorsian, hän eh-
dotti nimeksi Sudenmorsiamia.
- Ehkä mekin olemme samal-
la tapaa kuin tuossa kirjassa
löytäneet jotain alkukantaista
musiikin kautta ja saavuttaneet

samalla yhteyden luontoon, Ir-
ma pohtii.

Nimi tuntui hyvältä ja tarttui
kokoontapoon.

- Ei siitä mennyt varmaan
montaa päivää, kun nimi oli jo
painettu kesäjuhlan ohjelmaan,
bändiläiset nauravat.

*“Ehkä mekin olemme
samalla tapaa kuin tuossa
kirjassa löytäneet jotain
alkukantaista musiikin
kautta ja saavuttaneet
samalla yhteyden
luontoon.”*

Anitta kertoo, että inkeriläinen
kansanmusiikkiperinne on to-
della rikas, mutta Suomessa sii-
tä kuulee usein esitettävän vain
muutamia suosikeiksi nousseita
kappaleita. Aineistoa olisi kui-
tenkin runsaasti enemmän.

Sudenmorsiamet etsivät heille sopivia kappaleita muun muassa laulukokoelmista ja arkistoista. Irma kertoo, että harvemmin kirjoista löytyy nuotteja kappaleisiin. Useimmiten löytyneistä kappaleista ei ole muuta tietoa kuin lyriikat tai lyhyet melodianäytteet. Tällöin Sudenmorsiamet säveltävät musiikin itse. Usein myös jo olemassa oleva musiikki saa heidän käsissään uudenlaisen sovituksen.

- Haluamme tuoda esiin monenlaista inkeriläistä musiikkia. Ei vain vanhoja klassikoita vaan musiikkia ja runoutta Inkerinmaalta eri vuosisadoilta, Anitta kertoo.

”On se aika monenlainen mixi.”

Leo pohtii, että inkeriläisessä kansanmusiikissa näkyy hienoja siirtymiä, jotka eivät ole aina välttämättä loogisia tai ennakoitavissa.

Inkerinmaan musiikki on osa suomalaista kansanmusiikkia, jossa näkyy vahvoja yhteyksiä ympäröiviin kulttuureihin.

Näin aistittavissa on muun muuassa venäläisen, karjalaisen ja virolaisen kansanmusiikin ja kielten vaikutteita.

- On se aika monenlainen mixi, Leo naurahtaa.

- Ja juuri se monimuotoisuus ja erilaisten genrejen kirjo tekee siitä niin mielenkiintoisen, Anitta sanoo.

Laulujen sanoista välittyy iloa ja lisäksi myös paljon historiaa.

- Lauluista saa hyvin tietoa siitä miten vaikka ennen elettiin Inkerinmaalla, Irma kertoo.

Sudenmorsiamet Stoassa 15.3.25 järjestetystä Muistojen ankkurit-ava- jaistilaisuudesta.

Kuva: Artur Kukov.

Anitta sanoo saaneensa aivan toisenlaisen kosketuksen oman sukunsakin tarinaan suvun kotoiseutua sivuavien sanoitusten kautta.

Inkeriläisissä kappaleissa on myös tyypillistä, että sanoituksiin on piilotettu asioita - teemoja, joita ei ole voinut tai uskaltanut lausua ääneen. Kappaleissa onkin näin usein länsä monia temaattisia tasoja.

”Joku sanoi, että haluaa halata koska näkee ensimmäistä kertaa elävän inkeriläisen.”

Sudenmorsiamilla on ollut esiintymisiä erilaisissa inkeriläisten tilaisuuksissa Suomessa, mutta he ovat vierailleet myös vähemmistökansojen kansanmusiikkifestivaaleilla Virossa. Muusikoita naurattaa, että siellä inkeriläisyys oli muutaman katsojan mielestä niin erityistä, että heitä haluttiin tulla koskemaan ja kuvaamaan.

- Joku sanoi, että haluaa ottaa yhteiskuvan, koska näkee ensimmäistä kertaa elävän inkeriläisen, bändiläiset nauravat.

Anitta kertoo, että jo asuessaan Petroskoissa hän identifioitui vahvasti suomalaiseksi, ja lap-

sesta saakka hän lauloi suomalaisissa lastenkuoroissa niin Petroskoissa kuin Suomessakin. Irma on kokenut, että Sudenmorsiamet on tuntunut jollain tapaa siltä kuin olisi päässyt kotiin. Hän puhuu paluusta oman kulttuurin musiikillisille lähteille ja niiden tärkeydestä omalle identiteetille.

Sudenmorsiamien kolmikko on kotoisin Petroskoista, mutta Suomen vuosia on karttunut jo runsaasti. Irma työskentelee suomen opettajana, Leo näyttämöestarinana ja Anitta johdon assistenttina. Musiikki on rakas harrastus, mutta jos siihen olisi mahdollista uppoutua kokopäiväisesti, se olisi parasta mitä voisi olla.

Soittamisen lisäksi Sudenmorsiamet järjestävät tilaisuuksia, joissa osallistujat voivat luoda musiikkia heidän kanssaan ja tutustua Inkerinmaan kansanperinteeseen. Jo pidetyt pajat ovat vetäneet hyvin väkeä. Tarkoitus on jatkaa pajojen pitämistä.

Sudenmorsiamet ovat vahvasti läsnä tulevilla inkeriläisten kesäjuhlilla, jotka järjestää Helsingin Inkeri-seura. Sudenmorsiamet osallistuvat sekä järjestelyihin, että ovat mukana itse ohjelmassa.

Toimittaja Päivi Taussi vieraili kevään viimeisessä Inkeri-iltapäivässä 26.4.

MOOSES PUTRON ARVOITUKSEN ÄÄRELLÄ

Inkeriläinen kulttuurivaikuttaja Mooses Putro katosi jäljettömiin Pietarissa vuonna 1919. Päivi Taussi kirjoitti aiheesta fiktiivisen kirjan.

Anne Tuohimäki

Kevään viimeisessä Inkeri-ilta-päivässä 26.4. vieraanamme oli jo monille meille tuttu kirjailija, toimittaja Päivi Taussi. Esittelyssä oli trilogian viimeinen kirja, Mooses Putron arvoitus. Aiemmat kirjat Katrin kahdet kengät ja Sillalla käy tuuli ovat myös olleet esittelyssä ilmestyttyään.

Näillä kahdella edellisellä kirjalla on sukhistoriallinen tausta, mutta viimeinen on fiktiota ja siksi kirjailija halusi painottaa, että kirja ei ole elämäkerta, ei myöskään dekkari. Tosiasia kuitenkin on, että Mooses Putro, inkeriläinen kulttuurivaikuttaja katosi jäljettömiin Pietarissa vuonna 1919.

Tarinan toinen päähenkilö Ilona alkaa pohdiskella mitä Putrolle mahdollisesti tapahtui.

Kuten Päivi Taussi kirjaa esitellessään totesi: ”Jotkut asiat eivät vain joskus selviä.”

Kirjan keskeisiä henkilöitä askarruttaa identiteettikysymys, kuka on inkeriläinen, kuka voi sanoa olevansa inkerinsuomalainen, kun Inkeriä ei nykyisin enää ole.

Tämä pohdiskelu innoitti yhden ahkerimmista Inkeri-ilta-päivien vieraista, Paavo Ripatin seuraavan itsekirjoitetun runon loppuosan esittämiseen. Paavo aikoi

ottaa Inkerinmaalla käydessään multaa, tuodakseen sitä Suomeen, mutta...

*Ei, ei! Tämä maa ei Suomeen sovi!
Sen paikka on tämän maan oma
pövi.*

*Takaisin taputin mullan hiljaa,
kasvata täällä toisille kultaista
viljaa.*

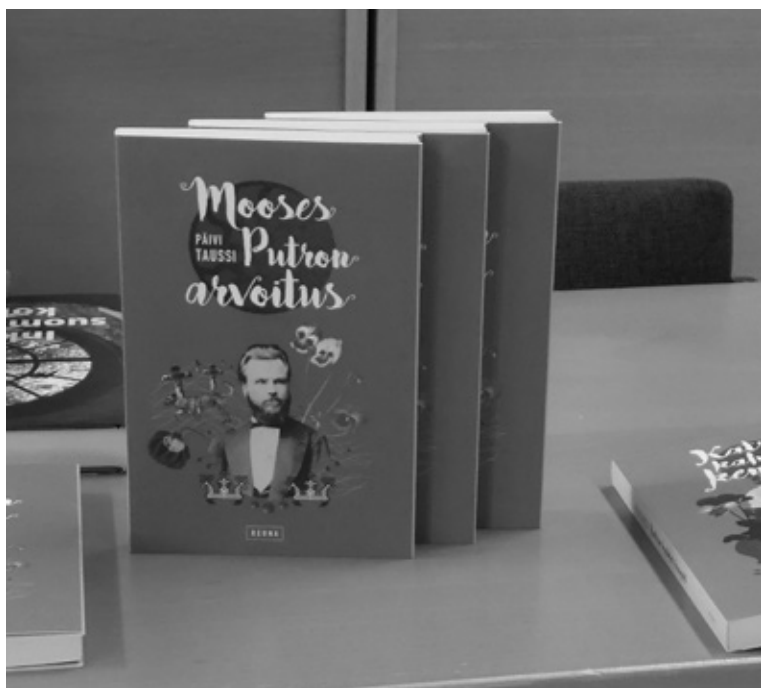
*Minä Suomessa kuulen sitä toista
kuusta,*

*ja olen mökkini veistänyt siitä
puusta.*

*Mutta Inkeri – Inkeri voimasi
vaka,*

*se minussa elää, sain sen sukupol-
vien takaa.*

1998 kävin ensimmäisen ja ainoan kerran synnyinpitäjässäni Spankovan Seppälässä pastori Arvo Soitun kyydillä. Olimme retkellä Kupanitsassa ja hänellä oli pari tuntia aikaa ennen jumalanpalvelusta käydä kanssani synnyinkylässäni. Kylässä tapasin yli 90 vuotiaan Liisa Tikan. Myöhemmin mökkisaunan lauteilla matkan sisin tunto riimityi tiukkaan loppusointuun...

MUISTOJA KOVIA KOKENEESTA TARINA- TAITURI HILMASTA

Teksti: Liisa Jääskeläinen

Tyttäreni **Anni Reuterin** kirja Suomalaiset Stalinin vainoissa kertoo paljon hänen isänsä eli Jääskeläisten inkeriläisperheen kohtaloista. Kirjan kotikappaleeseen olen lisäillyt omia muistojani ja tietojani. Kirjan sukuhistoriaosan keskeisiä henkilöitä ovat Annin isovaari eli isosisoisä **Pietari**, appeni **Juhani Jääskeläinen** ja tämän serkku **Toivo**. Toivon sisaresta **Hilmasta** (o.s. Jääskeläinen, synt. noin 1923) muistan monta kirjasta poisjäänyttä lisätarinaa, joista osan olen kirjoittanut tähän.

Tapasimme Hilman ensimmäisen kerran 80-luvulla. Hilma oli tullut kotoaan Petroskoista. Hän oli matkalla tapaamaan veljeään Toivo Jääskeläistä Ruotsiin Boråsiin. Oli vapunaatto, asuimme Etelä-Helsingissä ja lähdimme yhdessä katsomaan ja kokemaan vappua Kaivopuistoon. Aikansa vappuhumua ihmeteltyään Hilma kysyi, “onko kapitalistisissa maissa aina tällaista”. Hilmalla oli sana hallussa.

*“Aikansa
vappuhumua ihmeteltyään
Hilma kysyi, onko
kapitalistisissa maissa
aina tällaista”*

Hilman perhe oli kotoisin Inkerin Keltosta. Hilma oli sukua miehelleni Pietari Jääskeläiselle, jonka nimikaiman eli siis myös Pietari Jääskeläisen veli Antti Jääskeläinen oli Hilman isä. Maanviljelijä Antti Jääskeläinen oli ollut aktiivi seurakuntalainen ja muun muassa konsistorin jäsen.

Vuoden 1931 alussa Hätähuuto Inkeristä -viesti Suomen hallitukselle kirjoitettiin Antti jääskeläisen kodissa. Vain nimikirjaimillaan kirjelmän allekirjoittaneet kavallettiin. Antti sai kuolemantuomion, mutta se muutettiin 10 vuodeksi vankeutta. Hänet karkotettiin jo vuoden 1931 lopulla Komin Petsoraan.

Hilma, hänen äitinsä Katariina ja veljensä Toivo (ks esim. Tyyne Martikaisen kirja vuodelta 2006) karkotettiin vuonna 1935 Kazakstaniin Pahta-Aralin puuvillasovhoosiin. Sinne myös Antti vankeusrangaistuksensa päätyttyä - matkustettuaan tuhansia kilometrejä, paljolti kävellen - löysi tiensä.

Antti oli hyvin sairas eikä elänyt pitkään. Sovhoosissa oli tapana

haudata vainajat vain puuvillan kokoamisessa käytettyssä kanakaassa. Mutta Hilma ei tyytynyt tähän, koska “miun isä, se oli niin rakas isä”. Hilma meni pyytämään tai oikeastaan vaatimaan sovhoosin johtajalta isälleen arkkulaudat. Ja kun Hilma “heittäytyi laakolleen tirehtöörin pöyälle” sekä itkien ja parkuen “tärisytti sillä omia kulakkejaan”, niin tirehtööri antoi kuin antoi-kin arkkulaudat.

*“Hilma “heittäytyi
laakolleen tirehtöörin
pöyälle.”*

Stalinin kuoltua Hilma muutti Petroskoihin. Äiti oli kuollut Kazakstanissa ja Toivo-veli muuttanut – monen mutkan kautta – asumaan Ruotsiin. Hilma otti asiakseen kutsua sukua Petroskoihin. Kirjeet kulkivat. Petroskoihin muutti useita Hilman sukulaisia Siperiasta ja muualta Venäjältä. Hilma tapasi veljensä Toivon Peroskoissa yli 45 erovuoden jälkeen. Petroskoissa myös appeni Juhani Jääskeläinen tapasi sisaruksiaan ja heidän perheitään 80-luvulla ensi kertaa lähes 50 erovuoden jälkeen.

*“Hilma meni
pyytämään tai oikeastaan
vaatimaan sovhoosin
johtajalta isälleen
arkkulaudat.”*

Hilma kävi tapaamassa veljeään Ruotsissa kolme kertaa. Matkojen järjestys ja tapahtumat varmaan sekoittuvat mielessäni, mutta yhtäsuntoista muistan. Boråsin matkoillaan Hilma yöpyi usein meillä Helsingissä. Hilmalla juttua riitti ja paljon matkoilla tapahtuikin. Avuttomaksi Hilma ei jäänyt.

Ensimmäisellä junamatkallaan Turussa Hilma tiedusteli kanssamatkustajiltaan ääneen ja sitten kovaan ääneen, meneekö tämä juna satamaan. Kukaan ei sano mitään. No siitäkös Hilma kimpaantuu ja alkaa sadattelemaan venäjäksi, että “ovatko nämä kaikki kuuroja”. Matkustajien joukosta nousee nuori nainen ja kertoo Hilmalle, että kyllä, satamaan ollaan menossa. Tämä sveitsiläinen (!) nainen oli ollut opiskelemissa Leningradissa venäjää, “eikä olt kuuro”.

Laivamatkalla Hilma tutustui Ruotsissa asuvaan suomea osaavaa mieheen, jolle Hilma tietenkin kertoi vuolaasti elämästään. Mies vei Hilman Tukholmassa rautatieasemalle, saattoi oikeaan junaan ja maksoi jopa Hilman matkan Boråsiin.

Ehkä kolmannella matkalla Hilma oli sopinut tapaavansa veljensä Toivon tämän kesämökillä. Mutta voi kauhistuksen kanahäkki! Kesämökin osoite oli jäänyt Petroskoihin. Hilma istahti puistonpenkille ja alkoi itkeä vuolaasti. Paikalle tuli kaksi ruotsalaista poliisia selvittämään, mikä rouvalla on hätänä. Toinen heistä osasi suomea. Hilma kertoi, että hän oli tullut Petroskoista tapaamaan veljeään

tämän kesämökille, mutta osoite oli jäänyt Petroskoihin.

Hilma kuvaili mökkiä ja sen ympäristöä, oli puita oikealla ja kiviä vasemmalla, monta yksityiskohtaa hän muistikin. Poliisit päättivät auttaa Hilmaa. Lähdettiin poliisiautolla kiertelemään Boråsin ympäristön mökkialueita. Ja löytyihän se mökki. Voin vain kuvitella sitä naurun ja puheen räiskettä, kun Toivon pihalla poliisiautosta nousee Hilma-sisko veljeään halaamaan.

*“hän oli tullut
Petroskoista
tapaamaan veljeään
tämän kesämökille,
mutta osoite oli jäänyt
Petroskoihin.”*

Apellani rovasti Juhani Jääskeläisellä oli omalaatuinen kohtalonyhteys Hilman kohtaloon. Sodan aikana saksaa ja venäjää osaava appeni oli saksalaisten kanssa Inkerissä hoitamassa kirkollisia tehtäviä ja myöhemmin myös Virossa kokoamassa inkeriläisiä Suomeen. Muistan itsekin, miten appi 70-luvulla kertoi kävelleensä pimeässä junaradalla kohti saksalaisleiriä. Leireillä Virossa ja Latviassa hän pyysi ja sai luettavakseen vankiluettelot. Luetteloista hän poimi nimien perusteella suomalaiset. He saivat luvan lähteä Suomeen. Nuorista miehistä tuli sotilaita Suomen armeijaan. Yksi näistä miehistä oli Anton – sukunimeltään ehkä Tarassu.

Hänestä tuli, monen mutkan kautta, Hilman mies ja lasten isä.

*“Juhani Jääskeläisellä
oli omalaatuinen
kohtalonyhteys Hilman
kohtaloon.”*

Hilma kertoi myös eräästä marjastusmatkastaan Antonin kanssa, ehkä 90-luvulta. Syksyisin Petroskoista lähdettiin marjastamaan junalla pistoraidetta käyttäen Suomen rajan suuntaan. Kerran Hilma ja Anton olivat poimineet ahkerasti puolukoita vai olisiko ollut mustikoita. Jonkin aikaa ahkeroituaan he tapasivat toisensa pienen metsäaukion vastakkaisilla puolilla. Hilma ihmetteli, että miten se Anton näyttää niin omituiselta, suukin ihan sepposen selällään. Sitten hän tunsu, miten joku laittaa käden hänen lantiolleen. Hilman vieressä seisoi karhu. Karhu! Hilma katsoi karhua ja karhu katsoi Hilmaa ja ...poistui rauhallisesti metsään.

*“Hilman vieressä
seisoi karhu.”*

Vierailimme metsäkylä Tsalnassa Hilman omakotitalossa 90-luvulla. Mikä puutarha! Tapasimme hänen tyttärensä Anjan ja Anjan pojan Sashan. Anja kävi jossain vaiheessa poimimassa mansikoita Suomessa ja sai siitä hyvät kesäänsiot.

Kävimme koko perheen kanssa Inkerissä Tuuterin juhannusjuhlassa vuonna 1990. Tapasimme siellä Toivon, Hilman, Sashan ja monia nuoremman Pietarin etäisiäkin sukulaisia Siperiaa myöten. Väkeä oli lehtitietojen mukaan lähes 8000. Poikamme Jaakko, silloin 8 v, seikkaili iloisesti Sashan kanssa, vaikka heillä ei ollut yhteistä kieltä. Voi sitä

iloa ja jälleennäkemisten riemua! Nyt sekä Hilma että Toivo ovat kuolleet. Poikamme Jaakko kävi vaimonsa kanssa Toivon hautajaisissa Boråsissa. Olemme menettäneet yhteyden Anjaan. Sasha joutui venäläisenä sotilaana Afganistanin sotaan ja hänestä tuli, Hilman kielellä, “pelkääväinen”.

Häneenkin on yhteys katkenut. Toivon Ruotsissa asuva Mirja tytär kävi perheineen meitä tapaamassa ja Arvo-pojan olemme tavanneet inkeriläisten matkoilla Virossa. Joulukortit sentään kulkevat ja sähköposti, Venäjällekin.

YLE/Areenan Elävä historia sarjassa ilmestyi 26.8.2024 podcast Inkerinsuomalaiset Stalinin vainoissa. Tässä Virpi Väisäsen taitavasti tekemässä ohjelmassa haastatellaan Anni Reuteria. Jääskeläisten, Hilmanin, sukutarina laajenee kattamaan inkerinsuomalaisten kohtaloa Neuvostoliitossa 30- ja 40-luvuilla. Podcastia on kuunneltu lähes 55 000 kertaa.

SUOMEN INKERI-LIITTO RY. ENNEN JA NYT

Teksti: Elina Metsälä

91 vuotta sitten, 1934 Viipurissa perustettiin Inkeriläisten yhdistys ry. Inkeriläiset olivat järjestäytyneet jo tätä ennen, mutta Inkeriläisten yhdistyksen toiminta on jatkunut näihin päiviin saakka erilaisten vaiheidena saattamana.

1940 todettiin, että paikallisosastoja oli jäänyt Neuvostoliiton alueelle sen verran, että toiminta katsottiin päättyneeksi. Yhdistystä ei kuitenkaan virallisesti lakkautettu. Hiljaiselon ansiosta yhdistys vältti Valvontakomission lakkautuksen.

1940-luvun lopulla toiminta käynnistyi vähitellen. Merkittävä tapaaminen oli Viipurilaisessa osakunnassa järjestetty Inkeriläisten Yhdistyksen kokous, jossa toimintaa heräteltiin hiljaiselosta.

1956 pidettiin Järvenpäässä Inkeriläisten juhlat. Tästä alkoi yhä jatkuva kesäjuhlaperinne.

1990-luvulla toiminta oli vilkasta ja monipuolista inkeriläisten paluumuuton käynnistyttyä. Kulttuuriperinnön vaalimisen ja inkeriläisten yhdyssiteenä toimimisen rinnalla avustettiin

konkreettisesti paluumuuttajia kotoutumiseen liittyvissä asioissa.

1994 Yhdistyksen nimeksi tuli Suomen Inkeri-liitto ry ja paikallisosastot Helsingissä, Turussa, Lahdessa ja Hyvinkäällä rekisteröityivät sen jäsenjärjestöiksi. Liitossa on myös henkilöjäseniä, etenkin niiltä paikakunnilta, joissa ei ole omaa jäsenjärjestöä.

Liitto nyt

”Liiton tarkoituksena on toimia Suomessa asuvien inkeriläisten ja heidän jälkeläistensä yhdys-

siteenä ja etujärjestönä, joka edistää heidän taloudellisia, sivistyksellisiä, henkisiä ja sosiaalisia pyrkimyksiään sekä lisätä yleistä Inkeri-tietoutta ja vaalia inkeriläisen kulttuurin säilymistä jälkipolville.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi Liitto toimii siihen kuuluvien jäsenyhdistysten keskusjärjestönä ja henkilöjäsenten yhdyssiteenä sekä tukee ja ohjaa näiden toimintaa, järjestää kokouksia, koulutusta, jäsentapaamisia, matkoja ja juhlia, harjoittaa ja tukee aatteellisesti yhdistyksen tarkoitukseen liittyvää julkaisutoimintaa, tekee yhteistyötä seurakuntien ja muiden inkeriläisten etuja ajavien järjestöjen kanssa.”

Yllä kiteytettynä Suomen Inkeri-liitto ry:n toiminnan tarkoitus ja sisältö Liiton sääntöjen mukaan. Tällä hetkellä Liiton asema ja merkitys inkeriläisten yhdyssiteenä ei ole enää yhtä tiivis kuin aikaisemmin. Jäsenjärjestöt toimivat itsenäisesti omilla paikkakunnillaan, mikä on hieno asia, koska tämä mahdollistaa jäseniä kiinnostavien paikallisten tapahtumien ja kokoontumisten järjestämisen. Tällä hetkellä Liiton merkitys ja hyöty paikallisjärjestöille on vähäinen.

Liitto ei enää järjestä koulutusta, matkoja eikä harjoita tai tue julkaisutoimintaa. Myös yhteistyö seurakuntien kanssa on jäänyt eikä yhteistyötä muiden inkeriläisjärjestöjen kanssa tehdä enää juurikaan. Kesän 2024 ke-säjuhlat jäänevät viimeisiksi ke-säjuhliksi, jotka Suomen Inkeri-

Liitto järjestää. Viime vuonna ei ollut pulaa juhlavieraista, mutta juhlien järjestämiseen tarvittava talkooporukka saatiin juuri ja juuri sen suuruiseksi, että juhlat pystyttiin pitämään.

Inkeri-iltapäivissä Karjalatalolla käy aiheesta riippuen n. 15-30 Inkerin asioista innostunutta ja nämä iltapäivät ovatkin Liiton tämän hetkisen toiminnan tärkein muoto. Inkeri-iltapäivien parasta antia on mielenkiintoisten puhujien ja esiintyjien lisäksi mahdollisuus tavata kasvokkain muita inkeriläisiä tai Inkerin ystäviä.

Inkeriläisten Viesti-lehti toimii tiedonvälityskanavana ja ilmestyy tänä vuonna neljä kertaa. Lehden tilaajien määrä kuitenkin pienenee tasaisesti ja jatkuvasti. Myös juttuaiheista on usein pulaa.

Liiton tulevaisuus

Toisin kuin Inkeriläisten sivistyssäätiössä, Liitossa jäsenten keski-ikä on korkea eikä sukupolvenvaihdosta ole näköpiirissä. Perinteinen järjestötoiminta, jossa kokoonnutaan kasvokkain, ei tällä hetkellä houkuttele nuoria eikä oikein keski-ikäisiäkään toimijoita. Tämä on mielestäni hyvin surullista, mutta väistämätön tosiasia.

5-vuotias tyttäreni on jättipäiväkodissa, johon mahtuu 310 lasta. Päiväkodin Vanhempain-toimikunta on lakkautusuhan alla, koska päiväkodin valtavasta vanhempainjoukosta ei löydy tarpeeksi vapaaehtoisia toimijoita! Tilanne ei päiväkodin johtajan mukaan ole ollenkaan

poikkeuksellinen Helsingissä. Vaikuttaa siltä, että useiden työikäisten elämä on tällä hetkellä sellaista, jossa omaa vapaa-aikaa ei voida tai haluta antaa arjen pyörytyksen lisäksi oikeastaan mihinkään muuhun.

Tämän kaiken todettuani on väistämätöntä esittää kysymys siitä, miltä näyttää Suomen Inkeri-liitto ry:n tulevaisuus? Tarvitaanko Liiton kaltaista yhdistystä enää tulevina vuosina? Kuulen mielelläni ajatuksia tästä aiheesta. Oman näkemykseni mukaan Liiton jäsenjärjestöissä tehdään hyvää ja jäsenille merkityksellistä työtä. Tapahtumat ja toiminta järjestetään siellä itsenäisesti sen mukaan, mikä tuntuu luontevalta ja kiinnostavalta. Oikeastaan en tiedä, onko tällä hetkellä paljoakaan, mitä Liitto voi tehdä hyödyttääkseen jäsenjärjestöjään.

Inkeriläisten Sivistyssäätiö on tehnyt viime vuosina ja tekee parhaillaan tulevaisuuteen suunnattavia hankkeita. Tavoitteena on tuoda tietoa Inkeristä ja inkeriläisyydestä niille sukupolville, jotka eivät ole vielä nyt edes syntyneet. Näin Inkeri-tietous ei jää vain kaukaiseksi muistoksi historiaan. Tämän tyyppisessä työssä on mielestäni meidän kaikkien inkeriläisten tulevaisuus ja toivo kulttuurin ja historian säilymisen suhteen.

Lähteet ja lisätietoa:

www.inkeriliitto.fi

Inkeriläisten Viestit juhlavuodelta 1994

Suomen Inkeri-Liitto ry:n säännöt

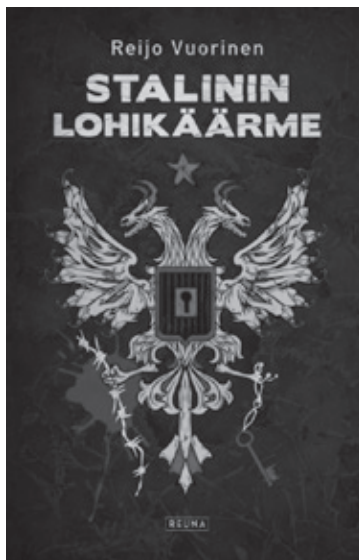
LUKIJAN KIRJAVINKKI

Reijo Vuorinen:
Stalinin lohikäärme
(Reuna Publishing 2024)

“Eksyin meidän kylän ainoaan kirjakauppaan ja käteeni tarttui kirja nimeltä Stalinin lohikäärme. Kirjan takasivulla mainittiin, että kirja sai alkunsa Reijo Vuorisen tutkimuksista. Hänen setänsä oli lähtenyt Kotkasta 1930-luvulla loikkarina Neuvostoliittoon. Luulin saavani kirjasta tietoa tuntemiini kymenlaaksolaisiin loikkareihin. Mutta kirja vei mennessään ja pääsin sen mukana Krestyn, Spalernajan ja Sarovin vankiloihin.”

Nimitys ”Stalinin lohikäärme” symboloi Neuvostoliiton pahamaineista vankileirijärjestelmää, gulagia. Kirja sai alkunsa kirjailijan tutkittua sukulaistensa koh-

taloita 1930-luvun Neuvostoliitossa. Sytykkeen kirjoittamiseen antoi kirjailijan setän 1960-luvulla tekemät muistiinpanot hänen viisi vuotta kestäneestä loikkaus- ja pakkotyöretkestään,

ja mukaan tulivat myös kolmen muun sedän, kahden tädin sekä monien samoissa vankiloissa ja työleireillä kärsineiden kohtalotovereiden tarinat.

Kirjassa kerrotut kohtalot ovat rankkoja: kaksi sukulaista teloitettiin Sandarmohin metsässä vuonna 1937, yksi kuoli Tšeljabinskin keskitysleirillä. Jotkut sentään pääsivät pakoon. Stalinin puhdistuksissa menetti lopulta 10 000 - 15 000 suomalaista. Entiset gulagin vangit ja Stalinin sorron kokeneet kuvaavat arkistoja elävämmin, mitä heille tapahtui.

Stalinin lohikäärme ei ole kuollut. Se elää edelleen, nyt Ukrainassa.

KEVÄTKOKOUKSEN PÄÄTÖKSIÄ

Liiton kevätkokous pidettiin 29.3.2025.

Esitettiin v. 2024 toimintakertomus, tilikertomus sekä toiminnantarkastajan lausunto.

Tilinpäätös vuodelta 2024 vahvistettiin.

Tili- ja vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.2024 – 31.12.2024 myönnettiin asianomaisille.

Kesäjuhlat v. 2025 järjestää Helsingin seudun Inkeri-seura lauantaina 5.7.2025 Oulunkylän seurahuoneella, Larin Kyöstintie 7. Anitta Ilinen mukaan juhlaohjelma perustuu inkeriläiseen kansanperinnekulttuuriin, tansseihin, lauluihin, leikkeihin. taidenäyttely.

Muita asioita ei ollut esitetty otettavaksi esille kokouksessa.

Varsinaisen kokouksen päätyttyä Lahden seudun Inkeri-seuran edustaja Pirkko Koso tiedotti yhdistyksen 50-vuotisjuhlan järjestelyistä v. 2026.

Kiitokset esitettiin myös emännille kahvin ja leivonnaisten järjestämisestä.

TAPAHTUMAKALENTERI

SUOMEN INKERI-LIITTO RY:N SYKSYN 2025 INKERI-ILTAPÄIVÄT

Kaikki tapahtumat Inkeri kodissa, Karjalatalolla, Käpylänskuja 1, Helsinki

Lauantaina 27.9. ohjelma avoin

Lauantaina 25.10. syyskokous klo 14.00

Lauantaina 15.11. sukututkijat Inkerikodissa klo 9.00 – 15.00
Risto Toivonen kertoo klo 14.00 – 15.00 sukututkimuspäivien yhteydessä "Mitä Siestarjoki merkitsee inkeriläisille?"

Lauantaina 29.11. ohjelma avoin

Lauantaina 13.12. joulujuhla klo 14.00

Tarkempia tietoja ohjelmista seuraavassa lehdessä, jäsenkirjeissä ja liiton nettisivuilla www.inkeriliitto.fi

Hyvinkään Inkeri-kerho

Kerho kokoontuu pääsääntöisesti kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina kello 14.00 seurakuntakeskuksessa.

Tiedustelut pj. Leila Salo p. 040 567 7065

leila.salo@hotmail.com

hyvinkaan.inkerikerho@hotmail.com

Lahden seudun Inkeri-seura

Tiedustelut:

Inkeri Ojala 040 071 6727

inkeriojala@gmail.com

Kokoukset: Vuorikatu 37, Lutherin kirkko

kuukauden toinen maanantai (klo 13.00 – 15.00)

Turun seudun Inkeri-seura

Tapahtumat Varissuon kirkolla, tilaisuudet alkavat kello 14:00:

Sunnuntai 5.10. Syyskokous

Lauantai 1.11. Kello 12:00 Pyhäinpäivän kunniakäynti Turun hautausmaalla inkeriläisten muistomerkillä. Kello 14:00

Pyhäinpäivän tilaisuus Varissuon kirkossa

Perjantai 26.12. Joulujuhla Tapaninpäivä

Ilmoittajille

Tapahtumakalenteriin toivotut ilmoitukset tulee toimittaa toimitussihteerille lehden kakkosivuilla ilmoitettuun aineiston vastaanottopäivään mennessä.

Otamme mielellämme vastaan myös muita kuin kerhojen ilmoituksia.

Muu toiminta:

Terveys- ja sosiaalineuvontapiste, käsityö ja askartelukerhot, päivystys- ja kirjastotoiminta, Inkerin historian ja kulttuurin liittyviä teemailtoja, nuorten ja lasten toimintaa (kerhot, kulttuuri- ja luontoretket ym.), tietokoneen ja puhelimen käytön tukea ikäihmisille (henkilökohtainen neuvonta), lauluryhmä Orvokki, uusia jäseniä toivotaan.

Viikoittaiset ohjelmat löytyvät seinäilmoituksesta, Facebookista ja puh. 045 668 7628.

Yhteystiedot:

puhelin 045 668 7628, sähköposti tsis.turku@gmail.com

com Facebook Turun seudun Inkeri-seura, käyntiosoite Kousankuja 5 A, 20610 Turku Varissuo

Helsingin seudun Inkeri-seura

Anitta Iline

helsingin.inkeriseura@gmail.com, p. 050 565 9805

Työpajat järjestetään Karjalatalon Inkerikodissa (Käpylänskuja 1, Helsinki)

Tiedustelut Toivo Tupin p. 040 578

Inkeriläisten Kesäjuhlat

Lauantaina 5.7.2025 klo 10.30 - 11.00

Oulunkylän Seurahuone

Järjestäjä Helsingin seudun Inkeri-seura

kts. ilmoitu sivulla 4.

Tärkeä päivä kalenteriin laitettavaksi!

Inkeriläisten Sivistyssäätiö ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seura

järjestävät Helsingissä torstaina 2.10. klo 14.00-17.30

Monipaikkainen inkeriläisyys-seminaarin.

Tarkempi ohjelma julkaistaan, kun kaikki puhujat ovat varmistuneet.

Päivä on hyvä laittaa jo nyt kalenteriin.

Lämpimästi tervetuloa!

Nähdään Inkeriläisten kesäjuhille!

